

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL 2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ
IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“ 04.3.1-APVA-V-003
PRIEMONĖS „DAUGIABUČIŲ NAMŲ IR SAVIVALDYBIŲ VIEŠŲJŲ PASTATŲ
MODERNIZAVIMO SKATINIMAS“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ APRAŠO NR.
1 PATVIRTINIMO**

2016 m. birželio 22 d. Nr. D1-438
Vilnius

Vadovaudamasis Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą, taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 6.2.7 papunkčiu ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, 65 punktu,

tvirtinu 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-APVA-V-003 priemonės „Daugiabučių namų ir savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašą Nr. 1 (pridedama).

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2016 m. birželio 22 d. įsakymu Nr. D1-438

**2014–2020 METŲ EUROPOS SĄJUNGOS FONDŲ INVESTICIJŲ VEIKSMŲ
PROGRAMOS 4 PRIORITETO „ENERGIJOS EFEKTYVUMO IR ATSINAUJINANČIŲ
IŠTEKLIŲ ENERGIJOS GAMYBOS IR NAUDOJIMO SKATINIMAS“
04.3.1-APVA-V-003 PRIEMONĖS „DAUGIABUČIŲ NAMŲ IR SAVIVALDYBIŲ VIEŠŲJŲ
PASTATŲ MODERNIZAVIMO SKATINIMAS“ PROJEKTŲ FINANSAVIMO SĄLYGŲ
APRAŠAS NR. 1**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-APVA-V-003 priemonės „Daugiabučių namų ir savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo skatinimas“ projektų finansavimo sąlygų aprašas Nr. 1 (toliau – Aprašas) nustato reikalavimus, kuriais turi vadovautis pareiškėjai, rengdami ir teikdami Paraiškas finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamus projektus (toliau – Paraiška) pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, patvirtintos Europos Komisijos 2014 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Nr. C(2014)6397, 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-APVA-V-003 priemonės „Daugiabučių namų ir savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo skatinimas“ (toliau – Priemonė) finansuojamas veiklas, taip pat Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros (toliau – įgyvendinančioji institucija), atliekančios Paraiškų vertinimą, atranką ir iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų (toliau – Projektas) įgyvendinimo priežiūrą.

2. Aprašas yra parengtas atsižvelgiant į:

2.1. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1326 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos priedo patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos priedas);

2.2. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. D1-1050 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“ (toliau – Priemonių įgyvendinimo planas);

2.3. Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 „Dėl Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Projektų taisyklės).

3. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Aprašo 2 punkte nurodytuose teisės aktuose, Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatyme, Atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų veiksmų programą, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. birželio 4 d. nutarimu Nr. 528 „Dėl atsakomybės ir funkcijų paskirstymo tarp institucijų, įgyvendinant 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programą“, 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Veiksmų programos administravimo taisyklės), Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ (toliau – Viešųjų pastatų programa) ir Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimu Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ (toliau – Valstybės paramos teikimo taisyklės).

4. Priemonės įgyvendinimą administruoja Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – ministerija) ir įgyvendinančioji institucija.

5. Pagal Priemonę teikiamo finansavimo forma – negrąžinamoji subsidija.

6. Projektų atranka bus atliekama valstybės projektų planavimo būdu.

7. Projektams įgyvendinti numatoma skirti iki 8 688 601 euro (aštuonių milijonų šešių šimtų aštuoniasdešimt aštuonių tūkstančių šešių šimtų vieno euro) iš Europos regioninės plėtros fondo lėšų, iš kurių iki 3 644 300 eurų (trijų milijonų šešių šimtų keturiasdešimt keturių tūkstančių trijų šimtų eurų) – Europos regioninės plėtros fondo veiklos rezervo lėšos. Projektų sutartys veiklos lėšų rezervo sumai gali būti pasirašomos Veiksmų programos administravimo taisyklių XII skyriaus ketvirtajame skirsnyje nustatyta tvarka.

8. Priemonės tikslas – skatinti daugiabučių namų butų savininkus modernizuoti daugiabučius namus bei savivaldybių administracijas – savivaldybėms priklausančius viešuosius pastatus, kurių energijos vartojimas neefektyvus.

9. Remiamos šios veiklos:

9.1. informavimo priemonių įgyvendinimas, skatinant daugiabučių namų ir savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimą, siekiant pastatų energinio naudingumo didinimo;

9.2. investicijų planų rengimas daugiabučių namų modernizavimui, investicijų projektų rengimas savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimui ir jų įgyvendinimo stebėsenai;

9.3. atnaujinamų (modernizuojamų) pastatų statybos kokybės priežiūra ir kontrolė.

10. Pagal nurodytas remiamas veiklas I etapo valstybės projektų sąrašą numatoma sudaryti 2016 m. III ketvirtį, II etapo – 2019 m. I ketvirtį.

II SKYRIUS

REIKALAVIMAI PAREIŠKĖJAMS IR PARTNERIAMS

11. Pareiškėjai yra VšĮ Būsto energijos taupymo agentūra ir Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos.

12. Pareiškėju (projekto vykdytoju) gali būti tik juridiniai asmenys. Pareiškėju (projekto vykdytoju) negali būti juridinių asmenų filialai arba atstovybės.

13. Pareiškėjas (projekto vykdytojas) turi užtikrinti pakankamus administracinius gebėjimus vykdyti Projektą:

13.1. projekto vadovas turi turėti ne žemesnį kaip aukštąjį koleginių išsilavinimą ir ne mažesnę nei 1 metų patirtį projektų valdyme;

13.2. finansininkas turi turėti ne žemesnį, kaip aukštąjį koleginių išsilavinimą ir ne mažesnę nei 2 metų patirtį buhalterinės apskaitos srityje;

13.3. įgyvendinant Aprašo 9.1 ir 9.2 papunkčiuose nurodytas veiklas už projekto veiklų vykdymo priežiūrą atsakingas asmuo turi turėti ne žemesnį kaip aukštąjį koleginių išsilavinimą ir ne mažesnę nei 2 metų patirtį viešinimo srityje.

14. Pareiškėjas turi būti pajėgus tinkamai ir laiku įgyvendinti Projektą ir atitikti jam keliamus reikalavimus, išdėstytus Aprašo priedo 5 punkte.

15. Projektai gali būti įgyvendinami su partneriais – savivaldybių administracijomis.

16. Partnerio įtraukimas į Projektą turi būti pagrįstas Paraiškoje. Prie Paraiškos turi būti pridėdama jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties kopija, kurioje turi būti nustatytos šalių prievolės ir atsakomybė.

17. Partneriams keliami tie patys reikalavimai kaip ir pareiškėjui. Atsakomybė už Projekto įgyvendinimą tenka pareiškėjui.

III SKYRIUS

PROJEKTAMS TAIKOMI REIKALAVIMAI

18. Projektas turi atitikti Projektų taisyklių dešimtajame skirsnyje nustatytus bendruosius reikalavimus.

19. Projektas turi atitikti specialųjį projektų atrankos kriterijų, kuriam buvo pritarta 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto 2015 m.

birželio 18 d. nutarimu Nr. 44P-5.1 (7) bei 2016 m. vasario 18 d. nutarimu Nr. 44P-12.1 (14), skelbiamu 2014–2020 Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt, – Projektas turi atitikti bent vieno iš šių dokumentų nuostatas:

19.1. Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ (toliau – daugiabučių programa). Projektas atitinka daugiabučių programą, jeigu projekto vykdytojas atitinka daugiabučių programos 26 punkte nustatytą projekto vykdytoją ir Projektu prisidedama bent prie vieno daugiabučių programos 17 punkte nurodytų programos uždavinių;

19.2. Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“ (toliau – viešųjų pastatų programa). Projektas atitinka viešųjų pastatų programą, jeigu projekto vykdytojas ir jam pavestos veiklos atitinka viešųjų pastatų programos 18.2 papunktyje nurodytą projekto vykdytoją ir jam priskirtą funkciją;

19.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimu Nr. 1094 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 metų veiklos prioritetų“ (toliau – 2015 m. prioritetai). Projektas atitinka 2015 m. prioritetus, jeigu projekto vykdytojas ir jam pavestos veiklos atitinka 2015 m. prioritetų 3.1 papunkčio „Prioritetinė kryptis „Energijos vartojimo efektyvumo didinimas (daugiabučių gyvenamųjų namų ir viešųjų pastatų renovavimas, šilumos ir kitos viešosios infrastruktūros tinklų modernizavimas)“ įgyvendinimo pažangos lentelės 3.1.3 papunktyje nurodytą atsakingą instituciją ir jai priskirtą funkciją;

19.4. Aplinkos ministerijos 2014–2016 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. D1-69 „Dėl Aplinkos ministerijos 2014–2016 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ (toliau – 2014–2016 m. planas). Projektas atitinka 2014–2016 m. planą, jeigu projekto vykdytojas ir jam pavestos veiklos atitinka 2014–2016 m. plano 3 strateginio tikslo „Teritorijų planavimo, statybos ir būsto politikos įgyvendinimo koordinavimas (03 37)“ programos vykdytojus ir jiems priskirtas funkcijas;

19.5. Aplinkos ministerijos 2015–2017 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. D1-72 „Dėl Aplinkos ministerijos 2015–2017 metų strateginio veiklos plano“ (toliau – 2015–2017 m. planas). Projektas atitinka 2015–2017 m. planą, jeigu projekto vykdytojas ir jam pavestos veiklos atitinka 2015–2017 m. plano 3 strateginio tikslo „Teritorijų planavimo, statybos ir būsto politikos įgyvendinimo koordinavimas (03 37)“ programos vykdytojus ir jiems priskirtas funkcijas.

20. Aprašo 9.1 ir 9.2 papunkčiuose nurodytos veiklos turi atitikti Daugiabučių namų ir savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo programų visuomenės informavimo kampanijos komunikacijos strategiją ir veiklos priemonių planą 2016–2020 m. laikotarpiui, patvirtintą Viešosios įstaigos Būsto energijos taupymo agentūros direktoriaus 2015 m. rugsėjo 14 d. įsakymu Nr. B3-1-3085 „Dėl Daugiabučių namų ir savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimo programų visuomenės

informavimo kampanijos komunikacijos strategijos ir veiklos priemonių plano 2016–2020 m. laikotarpiui“, paskelbtą Viešosios įstaigos Būsto energijos taupymo agentūros interneto svetainėje www.betalt.lt (toliau – komunikacijos strategija).

21. Pagal Aprašą didelės apimties projektai nefinansuojami.

22. Projekto veiklų įgyvendinimo trukmė turi būti ne ilgesnė kaip iki 2023 m. sausio 1 d.

23. Projekto veiklos turi būti vykdomos Lietuvos Respublikoje.

24. Projektu turi būti siekiama bent vieno iš išvardytų stebėsenos rodiklių:

24.1. įgyvendinant Aprašo 9.1 papunktyje nurodytą veiklą Projektu turi būti siekiama šių rodiklių:

24.1.1. P.N.005 „Įgyvendintos daugiabučių namų modernizavimo viešinimo priemonės“;

24.1.2. P.N.006 „Įgyvendintos viešųjų pastatų modernizavimo viešinimo priemonės“;

24.2. įgyvendinant Aprašo 9.2 papunktyje nurodytą veiklą Projektu turi būti siekiama rodiklio P.N.008 „Parengti investicijų planai daugiabučių namų modernizavimui ir investicijų projektai savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimui“;

24.3. įgyvendinant Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą Projektu turi būti siekiama rodiklio P.N.007 „Atnaujinamų (modernizuojamų) pastatų patikrinimų skaičius“.

25. Aprašo 24 punkte nurodyti rodikliai apskaičiuojami pagal Nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. D1-1050 „Dėl 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos prioriteto įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plano ir nacionalinių stebėsenos rodiklių skaičiavimo aprašo patvirtinimo“.

26. Projekto parengtumui taikomas šis reikalavimas – pareiškėjas iki Paraiškos teikimo turi būti pradėjęs vykdyti projekto viešųjų pirkimų (t. y. turi būti paskelbti skelbimai apie pirkimą), kurių bendra preliminarinė kaina sudaro ne mažiau kaip 10 procentų numatomų projekto viešųjų pirkimų vertės, procedūras.

27. Ne mažiau kaip 20 procentų, skaičiuojant pagal vertę, visų Projekto įgyvendinimo metu perkamų prekių ir paslaugų, atitinkančių produktus, įtrauktus į Produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 „Dėl Produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašų, Aplinkos apsaugos kriterijų ir Aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos perkančiosios organizacijos turi taikyti pirkdamos prekes, paslaugas ar darbus, taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, turi būti perkamos vykdant žaliuosius pirkimus.

28. Rekomenduojama Projekto viešuosius pirkimus vykdyti vadovaujantis pirkimų dokumentų šablonais, paskelbtais interneto svetainėje www.apva.lt.

29. Projekto vykdytojas įgyvendindamas viešinimo veiklas turi užtikrinti, kad būtų vadovaujama nediskriminuojančio viešinimo principais: viešinimo veiklos neturi diegti ir skleisti lyčių ar amžiaus grupių stereotipų, turi užtikrinti, kad jis būtų prieinamas įvairioms grupėms.

30. Projekto vykdytojas yra atsakingas, kad viešinimo straipsniuose ar kitose veiklose nebūtų reklamuojami tam tikri ūkio subjektai, politinės partijos, kurių viešinimas jiems suteiktų išskirtinį pranašumą ir iškraipytų konkurenciją rinkoje.

31. Negali būti numatyti Projekto apribojimai, kurie turėtų neigiamą poveikį lyčių lygybės ir nediskriminavimo dėl lyties, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, negalios, lytinės orientacijos, etninės priklausomybės, religijos principų įgyvendinimui.

32. Neturi būti numatyti Projekto veiksmai, kurie turėtų neigiamą poveikį darnaus vystymosi principo įgyvendinimui.

33. Valstybės pagalba, kaip ji apibrėžta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (OL 2010 C 83, p. 47) 107 straipsnyje, ir *de minimis* pagalba, kuri atitinka 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) nuostatas, neteikiama.

IV SKYRIUS

TINKAMŲ FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDŲ IR FINANSAVIMO REIKALAVIMAI

34. Projekto išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių VI skyriuje išdėstytus Projekto išlaidoms taikomus reikalavimus ir Rekomendacijas dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios patvirtintos Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos, Ekonomikos augimo veiksmų programos, Sanglaudos skatinimo veiksmų programos ir 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos valdymo komitetų 2014 m. liepos 4 d. protokolu Nr. 34 (su vėlesniais pakeitimais) ir paskelbtos Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt.

35. Didžiausia galima Projekto finansuojamoji dalis sudaro 100 proc. visų tinkamų finansuoti Projekto išlaidų.

36. Projekto tinkamų finansuoti išlaidų dalis, kurios nepadengia Projektui skiriamo finansavimo lėšos, turi būti finansuojama projekto vykdytojo ir (arba) partnerio (-ių) lėšomis.

37. Pagal Aprašą tinkamų arba netinkamų finansuoti išlaidų kategorijos yra šios:

Išlaidų kategorijos Nr.	Išlaidų kategorijos pavadinimas	Reikalavimai ir paaiškinimai
1.	Žemė	Netinkama finansuoti.
2.	Nekilnojamasis turtas	Netinkama finansuoti.

3.	Statyba, rekonstravimas, remontas ir kiti darbai	Netinkama finansuoti.
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas	4.1. Tinkama finansuoti: 4.1.1. tiesioginėms Projekto veikloms vykdyti reikalingos įrangos, kompiuterinės technikos, fotoaparatus ir kito turto įsigijimas ir (arba) nuomos išlaidos; 4.1.2. lengvųjų automobilių pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos. Nuomos laikotarpis negali būti ilgesnis už Projekto įgyvendinimo trukmę.
5.	Projekto vykdymas	Tinkama finansuoti: 5.1.1. Projektą vykdančio personalo darbo užmokesčio ir atlygio Projektą vykdančiams fiziniams asmenims pagal paslaugų (civilines), autorines ar kitas sutartis išlaidos; 5.1.2. Projektą vykdančio personalo komandiruočių, tiesiogiai susijusių su Projekto veiklų vykdymu, išlaidos; 5.1.3. tarptautinio partnerio, svečio iš užsienio kelionių, apgyvendinimo išlaidos bei užmokesčio už pranešimų skaitymą renginių metu išlaidos; 5.1.4. Projekto veikloms vykdyti reikalingų kuro ir viešojo transporto Lietuvoje išlaidos; 5.1.5. patalpų eksploatavimo (komunalinių, ryšio paslaugų ir pan.) išlaidos; 5.1.6. daugiabučių namų atnaujinimo investicijų planų rengimo išlaidos; 5.1.7. savivaldybės viešųjų pastatų investicijų projektų rengimo ir tikslinimo išlaidos, atitinkančios Aprašo 39.2 papunktyje nustatytas sąlygas; 5.1.8. leidinių, spaudinių, reklaminių suvenyrų ir (arba) dalomosios medžiagos rengimo, leidybos ir (arba) platinimo paslaugos; 5.1.9. laidų, siužetų, reportažų televizijoje ir (arba) radijuje, filmų kūrimo ir transliavimo paslaugos; 5.1.10. informacijos spaudoje ir internete rengimo ir sklaidos išlaidos; 5.1.11. renginių, seminarų, mokymų organizavimas (išlaidos turėtų būti pagrįstos viešaisiais pirkimais arba darbiniais santykiais); 5.1.12. visuomenės nuomonės tyrimų, žiniasklaidos priemonių monitoringo paslaugos; 5.1.13. 2021–2027 m. visuomenės informavimo komunikacijos strategijos ir priemonių plano rengimo

		paslaugos. 5.2. Netinkamos finansuoti Projektą vykdančio personalo stažuočių išlaidos.
6.	Informavimas apie projektą	Tinkamos finansuoti tik privalomos informavimo apie Projektą Priemonės pagal Projektų taisyklių trisdešimt septintąjį skirsnį.
7.	Netiesioginės išlaidos ir kitos išlaidos pagal fiksuotąją projekto išlaidų normą	7.1. Projekto administravimo paslaugų išlaidos, kai visos Projekto administravimo paslaugos perkamos iš tiekėjo, negali viršyti Projektų taisyklių 10 priedo 4 punkto 6 skiltyje nurodytų fiksuotųjų normų ir turi būti pagrįstos išlaidų pagrindimo bei jų apmokėjimo įrodymo dokumentais; kitu atveju, kai už Projekto administravimą atsakingas pats projekto vykdytojas ar partneris, t. y. nėra sudaroma administravimo paslaugų sutartis, taikoma fiksuotoji norma pagal Projektų taisyklių 10 priedo 4 punktą ir gali būti apmokama supaprastintai. 7.2. Netinkamos finansuoti projekcinio pasiūlymo ir Paraiškos pildymo paslaugų išlaidos.

38. Paraiškos formos Projekto biudžeto lentelė pildoma vadovaujantis instrukcija Projekto biudžeto formos pildymas, pateikta Rekomendacijose dėl projektų išlaidų atitikties Europos Sąjungos struktūrinių fondų reikalavimams, kurios skelbiamos Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“.

39. Įgyvendinant Aprašo 9.2 papunktyje nurodytą veiklą:

39.1. daugiabučių namų modernizavimo investicijų planų rengimo išlaidos gali būti finansuojamos Projekto lėšomis 100 proc., tačiau projekto vykdytojas turi užtikrinti, kad, įgyvendinus daugiabučio namo atnaujinimo projektą pagal Daugiabučių programą ar ją atitinkančias savivaldybių programas, valstybės parama daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkams neviršytų Valstybės paramos teikimo taisyklėse nustatytų dydžių;

39.2. savivaldybės viešųjų pastatų investicijų projektų rengimo ir tikslinimo išlaidos gali būti finansuojamos Projekto lėšomis iki 100 proc., neviršijant 5 060 eurų (penkių tūkstančių šešiasdešimties eurų) sumos, jeigu atitinka šiuos reikalavimus:

39.2.1. savivaldybės viešųjų pastatų investicijų projektas (jo dalis) parengtas pagal Viešųjų pastatų programoje bei Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. balandžio 29 d. įsakyme Nr. D1-297 „Dėl kvietimo rengti savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo pilotinius investicijų projektus“ nustatytus reikalavimus;

39.2.2. savivaldybės viešųjų pastatų investicijų projektas (jo dalis), kurio parengimo paslaugų sutartis sudaryta ne anksčiau kaip 2014 m. sausio 1 d., patikslintas atsižvelgiant į pasikeitusį teisinį reglamentavimą, ir atitinka Aprašo 39.2.1 papunktyje nustatytus reikalavimus.

40. Įgyvendinant Aprašo 9.3 papunktyje nurodytą veiklą patirtos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybų inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – VTPSI) specialistų, vykdančių

atnaujinamų (modernizuojamų) pastatų patikrinimus, darbo užmokesčio išlaidos apmokamos taikant VTPSI specialistų atliekamų atnaujinamų (modernizuojamų) pastatų patikrinimų fiksuotąjį įkainį (toliau – atnaujinamų pastatų patikrinimo fiksuotasis įkainis). Atnaujinamų pastatų patikrinimo fiksuotasis įkainis nustatytas vadovaujantis VTPSI specialistų atliekamų atnaujinamų (modernizuojamų) pastatų patikrinimų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo (toliau – patikrinimų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimas) ataskaita, kuri skelbiama Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainėje www.esinvesticijos.lt:

40.1. maksimalus vieno atnaujinamų pastatų patikrinimo fiksuotasis įkainis – 135,42 eurai (vienas šimtas trisdešimt penki eurai 42 centai);

40.2. su darbo užmokesčiu susijusios išlaidos atliekant atnaujinamų pastatų patikrinimus bus apskaičiuojamos per ataskaitinį laikotarpį atliktų atnaujinamų pastatų patikrinimų skaičių padauginus iš nustatyto vieno atnaujinamų pastatų patikrinimo fiksuotojo įkainio dydžio;

40.3. projekto vykdytojas mokėjimo prašymuose turės nurodyti atliktų atnaujinamų pastatų patikrinimų skaičių (pagal fizinį rodiklį pasiektų vienetų skaičių) ir bendrą išlaidų sumą, apskaičiuotą taikant VTPSI specialistų atliekamų atnaujinamų pastatų patikrinimų fiksuotąjį įkainį;

40.4. atnaujinamų pastatų patikrinimo fiksuotasis įkainis taikomas nuo patikrinimų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaitos įsigaliojimo nauja redakcija datos, t. y. nuo tos dienos, kai jam pritaria Lietuvos Respublikos finansų ministerija;

40.5. atnaujinus patikrinimų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimą, su darbo užmokesčiu susijusioms išlaidoms atliekant atnaujinamų pastatų patikrinimus apmokėti bus taikomas atnaujintas atnaujinamų pastatų patikrinimo fiksuotasis įkainis;

40.6. atnaujinamų pastatų patikrinimo fiksuotasis įkainis, nurodytas Aprašo 40.1 papunktyje, perskaičiuojamas ir patikrinimų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaita išdėstoma nauja redakcija šiais atvejais:

40.6.1. 2018 m. ir 2020 m. iki birželio mėn. pabaigos pagal Lietuvos Respublikos statistikos departamento paskelbtą praėjusių kalendorinių metų vidutinio darbo užmokesčio Viešojo valdymo ir gynybos veiklos rūšies valstybės sektoriuje dydį. 2022 m. tyrimo ataskaitoje nustatytas atnaujinamų pastatų patikrinimo fiksuotasis įkainis gali būti perskaičiuojamas, jeigu 2022 m. ir vėliau numatoma pasirašyti naujų Projektų sutarčių ar pratęsti esamas;

40.6.2. jeigu Lietuvos statistikos departamento skelbiamas vienerių kalendorinių metų vidutinis mėnesio bruto darbo užmokestis valstybės sektoriuje viešojo valdymo ir gynybos veiklos rūšyje sumažėja daugiau kaip 2 procentais arba padidėja daugiau nei 5 procentais lyginant su galiojančioje tyrimo ataskaitos redakcijoje darbo užmokesčio fiksuotojo įkainio apskaičiuoti naudotu statistinio vidutinio mėnesio darbo užmokesčio dydžiu, taip pat pasikeitus Lietuvos Respublikos teisės aktams, reglamentuojantiems valstybinio socialinio draudimo įmokos dydį ar kasmetinių atostogų trukmę.

41. Projekto veikloms vykdyti reikalingos kuro ir viešojo transporto Lietuvoje išlaidos apmokamos taikant kuro ir viešojo transporto fiksuotuosius įkainius (toliau – transporto fiksuotieji įkainiai). Transporto fiksuotieji įkainiai nustatyti vadovaujantis Kuro ir viešojo transporto išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo (toliau – transporto išlaidų tyrimas) ataskaita, kuri skelbiama Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“ (dokumento kategorija „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“). Atnaujinus transporto išlaidų tyrimą transporto išlaidoms apmokėti bus taikomas atnaujintas transporto fiksuotasis įkainis.

42. Išlaidos, apmokamos taikant Aprašo 40–41 punktuose nurodytus fiksuotuosius įkainius, turi atitikti šias nuostatas:

42.1. pagal fiksuotuosius įkainius apmokamos išlaidos turi atitikti Projektų taisyklių trisdešimt penktąjį skirsnį;

42.2. pareiškėjas turi teisę Paraiškoje numatyti mažesnius fiksuotųjų įkainių dydžius nei jam taikomi Apraše nustatyti dydžiai;

42.3. Projektų išlaidos, kurias numatyta apmokėti taikant fiksuotuosius įkainius, apmokamos atsižvelgiant į Projekto sutartyje nustatytus fiksuotuosius įkainius ir projekto vykdytojo pateiktus dokumentus, kuriais įrodomas pasiektas rezultatas. Teiktinų dokumentų sąrašas bus nurodytas Projekto sutartyje.

V SKYRIUS

PARAIŠKŲ RENGIMAS, PAREIŠKĖJŲ INFORMAVIMAS, KONSULTAVIMAS, PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

43. Galimi pareiškėjai ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo kvietimo teikti projektinius pasiūlymus dėl valstybės projekto įgyvendinimo (toliau – projektinis pasiūlymas) gavimo turi ministerijai raštu pateikti projektinį pasiūlymą pagal formą, nustatytą Valstybės projektų atrankos tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. balandžio 3 d. įsakymu Nr. D1-276 „Dėl Valstybės projektų atrankos tvarkos aprašo patvirtinimo“. Pareiškėjas privalo pateikti vieną spausdintą atspausdintą projektinio pasiūlymo egzempliorių ir projektinio pasiūlymo versiją kompiuterinėje laikmenoje.

44. Ministerija, įvertinusi projektinius pasiūlymus, priima sprendimą dėl valstybės projektų sąrašo sudarymo. Į valstybės projektų sąrašą gali būti įtraukti tik Projektų taisyklių 37 punkte nustatytus reikalavimus atitinkantys projektai. Pareiškėjai, kurių projektai įtraukti į valstybės projektų sąrašą, įgis teisę teikti Paraišką.

45. Pareiškėjas per 14 dienų nuo siūlymo teikti Paraišką gavimo dienos įgyvendinančiajai institucijai turi pateikti informaciją apie planuojamus, vykdomus ir baigtus pirkimus per Iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamų projektų duomenų mainų svetainę (toliau – DMS) užpildydamas pirkimų planą (pagal SFMIS formą).

46. Siekdamas gauti finansavimą pareiškėjas turi užpildyti Paraišką, kurios iš dalies užpildyta forma PDF formatu skelbiama 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainėje

www.esinvesticijos.lt skiltyje „Finansavimas / Planuojami valstybės (regionų) projektai“ prie konkretaus planuojamo projekto „Susijusių dokumentų“.

47. Pareiškėjas pildo Paraišką ir kartus su Aprašo 50 punkte nurodytais priedais teikia ją per DMS, o jeigu nėra įdiegtos DMS funkcinės galimybės – įgyvendinančiajai institucijai raštu (kartu pateikdamas į elektroninę laikmeną įrašytą Paraišką) Projektų taisyklių dvyliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

48. Jei Paraiškos gali būti teikiamos per DMS, pareiškėjas prie DMS jungiasi naudodamasis Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma ir užsiregistravęs tampa DMS naudotoju.

49. Jei laikinai neužtikrinamos DMS funkcinės galimybės ir dėl to pareiškėjai negali pateikti Paraiškos ar jos priedo (-ų) paskutinę Paraiškų pateikimo termino dieną, įgyvendinančioji institucija Paraiškų pateikimo terminą pratęsia 7 dienų laikotarpiui ir (arba) sudaro galimybę Paraiškas ar jų priedus pateikti kitu būdu bei apie tai informuoja pareiškėjus per DMS arba raštu, jeigu DMS funkcinės galimybės nėra įdiegtos.

50. Su Paraiška pareiškėjas turi pateikti šiuos priedus:

50.1. jungtinės veiklos (partnerystės) sutarties patvirtintą kopiją ir partnerio (-ių) deklaraciją (-as), jeigu Projektą numatyta įgyvendinti kartu su partneriu (-iais) (partnerio deklaracijos forma integruota į pildomą Paraiškos formą);

50.2. pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokesčio tinkamumą finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir (arba) Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų klausimyną (jei pareiškėjas prašo PVM išlaidas pripažinti tinkamomis finansuoti, t. y. įtraukia šias išlaidas į Projekto biudžetą) (forma skelbiama Europos Sąjungos struktūrinių fondų svetainės www.esinvesticijos.lt skiltyje „Dokumentai“, ieškant „Paraiškos finansuoti iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą formos priedai“);

50.3. pareiškėjo ir (arba) partnerio įsipareigojimą, juridinio asmens valdymo organo, turinčio kompetenciją priimti atitinkamą sprendimą (jeigu įsipareigojimą teikia partneris – savivaldybės tarybos įsipareigojimą), padengti netinkamas finansuoti, tačiau šiam Projektui įgyvendinti būtinas išlaidas, ir tinkamas išlaidas, kurių nepadengia Projekto finansavimas;

50.4. pareiškėjo gebėjimus administruoti Projektą įrodančius dokumentus (projekto vadovo, finansininko ir už projekto veiklą vykdymo priežiūrą atsakingo asmens gyvenimo aprašymai ir juose minimų dokumentų kopijos) (jeigu projektą administruos pareiškėjas);

50.5. įgaliojimą patvirtinančio dokumento patvirtintą kopiją, jeigu Paraiška pasirašyta pareiškėjo įgalioto asmens;

50.6. paskelbtų viešųjų pirkimų sąrašą;

50.7. dokumentus, pagrindžiančius planuojamas Projekto išlaidas ir jų skaičiavimus, išdėstytus Paraiškos formos 7 punkte (kainų apklausos pažymos, komerciniai pasiūlymai, darbų

sąmatiniai skaičiavimai, darbo užmokesčio apskaičiavimo pagrindimas, perkamų darbų, paslaugų ar prekių specifikacijos ir pan.).

51. Visi Aprašo 50 punkte nurodyti priedai turi būti teikiami per DMS (arba raštu, jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės). Jeigu priedai teikiami ne su Paraiška, jie turi būti pateikti iki Paraiškai teikti nustatyto termino paskutinės dienos. Paraiškos pateikimo data ir laikas nustatomi pagal paskutinio pateikto priedo pateikimo datą ir laiką.

52. Paraiška turi būti pateikta ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo siūlymo teikti Paraišką gavimo dienos. Paraiškų pateikimo paskutinė diena nustatoma valstybės projektų sąrašė. Pareiškėjui praleidus valstybės projektų sąrašė nustatytą Paraiškos pateikimo terminą, sprendimą dėl Paraiškos priėmimo, atsižvelgdama į termino praleidimo priežastis, priima įgyvendinančioji institucija, suderinusi su ministerija.

53. Pareiškėjai informuojami ir konsultuojami Projektų taisyklių penktajame skirsnyje nustatyta tvarka. Informacija apie konkrečius įgyvendinančiosios institucijos konsultuojančius asmenis ir jų kontaktus bus nurodyta įgyvendinančiosios institucijos siunčiamame pasiūlyme teikti Paraiškas pagal valstybės projektų sąrašą.

54. Įgyvendinančioji institucija atlieka Projekto tinkamumo finansuoti vertinimą Projektų taisyklių keturioliktajame ir penkioliktajame skirsniuose nustatyta tvarka pagal Aprašo priede „Projekto tinkamumo finansuoti vertinimo lentelė“ nustatytus reikalavimus.

55. Paraiškos vertinimo metu įgyvendinančioji institucija gali paprašyti pareiškėjo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pareiškėjas privalo pateikti šią informaciją ir (arba) dokumentus per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą terminą.

56. Paraiškos vertinamos ne ilgiau kaip 60 dienų nuo Paraiškos užregistravimo įgyvendinančiojoje institucijoje dienos.

57. Nepavykus Paraiškų įvertinti per nustatytą terminą (kai Paraiškų vertinimo metu reikia kreiptis į kitas institucijas, atliekama patikra Projekto įgyvendinimo ir (arba) administravimo vietoje, taip pat kai buvo gauta Paraiškų, kurių suma didesnė, nei kvietimui teikti Paraiškas skirta lėšų suma), vertinimo terminas gali būti pratęstas įgyvendinančiosios institucijos sprendimu. Apie naują Paraiškų vertinimo terminą įgyvendinančioji institucija informuoja pareiškėjus per DMS (arba raštu, jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės), taip pat ministeriją ir vadovaujančiąją instituciją raštu, vadovaudamasi Projektų taisyklių 9 punktu (jeigu įdiegtos funkcinės galimybės – per SFMIS2014), nurodydama termino pratęsimo priežastis.

58. Paraiška atmetama dėl priežasčių, nustatytų Apraše ir Projektų taisyklių keturioliktajame–šešioliktajame skirsniuose, juose nustatyta tvarka. Apie Paraiškos atmetimą pareiškėjas informuojamas per DMS (arba raštu, jei nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės) per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl Paraiškos atmetimo priėmimo dienos.

59. Pareiškėjas sprendimą dėl Paraiškos atmetimo gali apskūsti Projektų taisyklių keturiasdešimt trečiajame skirsnyje nustatyta tvarka ne vėliau kaip per 14 dienų nuo tos dienos, kurią

pareiškėjas sužinojo ar turėjo sužinoti apie skundžiamus įgyvendinančiosios institucijos veiksmus ar neveikimą.

60. Sprendimą dėl Projekto finansavimo arba nefinansavimo priima ministerija Projektų taisyklių septynioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

61. Ministerijai priėmus sprendimą finansuoti Projektą, įgyvendinančioji institucija per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo gavimo dienos per DMS (arba raštu, jeigu nėra užtikrintos DMS funkcinės galimybės) pateikia sprendimą pareiškėjams.

62. Pagal Aprašą finansuojamiems projektams įgyvendinti bus sudaromos dvišalės Projektų finansavimo ir administravimo sutartys tarp įgyvendinančiosios institucijos ir pareiškėjo. Projektų sutartys gali būti keičiamos arba nutraukiamos Projektų taisyklių devynioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka.

63. Įgyvendinančioji institucija Projektų taisyklių aštuonioliktajame skirsnyje nustatyta tvarka pagal Projektų taisyklių 4 priede nustatytą formą parengia ir pateikia pareiškėjui Projekto sutarties projektą ir nurodo pasiūlymo pasirašyti Projekto sutartį galiojimo terminą. Pareiškėjui per įgyvendinančiosios institucijos nustatytą pasiūlymo galiojimo terminą nepasirašius Projekto sutarties, pasiūlymas pasirašyti Projekto sutartį netenka galios. Pareiškėjas turi teisę kreiptis į įgyvendinančiąją instituciją su prašymu dėl objektyvių priežasčių, nepriklausančių nuo pareiškėjo, pakeisti sutarties pasirašymo terminą.

64. Projekto sutarties originalas, atsižvelgiant į tai, kokią dokumento formą pasirenka projekto vykdytojas, gali būti rengiamas ir teikiamas:

64.1. kaip pasirašytas popierinis dokumentas, arba

64.2. kaip elektroninis dokumentas, pasirašytas elektroniniu parašu.

VI SKYRIUS

PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO REIKALAVIMAI

65. Projektas įgyvendinamas pagal Projekto sutartyje, Apraše ir Projektų taisyklėse nustatytus reikalavimus.

66. Dokumentai pirkimų priežiūrai atlikti turi būti teikiami įgyvendinančiajai institucijai ir derinami atsižvelgiant į Projektų viešųjų pirkimų patikros tvarkos aprašą pareiškėjams ir projektų vykdytojams, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. T1-190 „Dėl Procedūrų vadovo patvirtinimo“, paskelbtą įgyvendinančios institucijos svetainėje www.apva.lt.

67. Projekto vykdytojas, rengdamas išlaidų pagrindimo dokumentus, teikiamus su mokėjimo prašymais, turi vadovautis Mokėjimo prašymų teikimo aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. lapkričio 27 d. įsakymu Nr. T1-190 „Dėl Procedūrų vadovo patvirtinimo“, paskelbtu įgyvendinančios institucijos

svetainėje www.apva.lt. Visos Projekto išlaidos turi būti patvirtintos apskaitos dokumentais. Apskaitos dokumentai saugomi teisės aktų nustatyta tvarka.

68. Vadovaujantis Projektų taisyklių 219–221 punktais, Projekto sutartyje gali būti numatytas avansas, kurio suma negali viršyti 30 procentų Projektui įgyvendinti skirtos Projekto finansavimo lėšų sumos.

69. Projektui gali būti skiriamas papildomas finansavimas Projektų taisyklių dvidešimtajame skirsnyje nustatyta tvarka.

70. Jei pirmoji Projekto veikla nepradėta įgyvendinti per 6 mėnesius nuo Projekto sutarties pasirašymo dienos, įgyvendinančioji institucija, suderinusi su ministerija, turi teisę vienašališkai nutraukti Projekto sutartį.

71. Projekto vykdytojas privalo informuoti apie įgyvendinamą ar įgyvendintą Projektą Projektų taisyklių trisdešimt septintajame skirsnyje nustatyta tvarka.

72. Visi su Projekto įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi Projektų taisyklių keturiasdešimt antrajame skirsnyje nustatyta tvarka.

VII SKYRIUS APRAŠO KEITIMO TVARKA

73. Aprašo keitimo tvarka nustatyta Projektų taisyklių vienuoliktajame skirsnyje.

74. Jeigu Aprašas keičiamas jau atrinkus projektus, šie pakeitimai, nepažeidžiant lygiateisiškumo principo, taikomi ir įgyvendinamiems projektams Projektų taisyklių 91 punkte nustatytais atvejais.
